

ERDÉLYI GAZDA

Minden gazda saját érdekében cselekszik, ha a hirneves és csakis eredeti **Bächer-féle** aczél-ekéket és tégely-aczél eketesteket vásárolja. — A **BÄCHER-féle** ekék s eketestek kigazdák számára is készülnek és könnyű súly, biztos járás, tartósság tekintetében minden más gyártmányt fölülmúlnak és munkateljesítés tekintetében kiválnak.

Az ekefejek törhetetlen aczélból készülnek, melyekért öt évi szavatosságot vállalok.

Bächer Rudolf

kizárólagos ekegyárának raktára.

Árjegyzéket és árajánlatot készséggel ingyen küldök.

Magyarországi vezérképviselő:

SZÜCS ZSIGMOND Budapest, VI., Nagymező-utca 68. szám.

1266

A **MELICHAR-féle** császári és királyi szabadalmazott

„**UNICUM DRILL**“ sorvetőgép

egy czélszerű szerkezet, kevés vonóerőszükséglet, pontos szabályozhatóság, mint tartósság tekintetében valamennyi gyártmány között az első helyet foglalja el. Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 10 évben 20,000-nél több ily gép adatott el.

Melichar Ferencz

császári és királyi szabadalmazott vetőgép-gyárának raktára.

Ábrás leirással és árjegyzékkel kívánatra ingyen szolgál.

Trágyagypsz!

Mint az összes Erdélyi Gypsgyárak központi irodája, ajánlunk

kitünő erdélyi trágyagypszet!

A leghálásabb és legolcsóbb műtrágya az **ERDÉLYI TRÁGYAGYPSZ** amely különös sikerrel alkalmazható istállótrágya javítására és conserválására, luczerna, lóhere és a pillangós növények trágyázására, mészszegény vagy szikes talajok javítására, szőlőtrágyázásra, burgonya és konyhakertészethez.

Legolcsóbb árajánlattal bármely vasuti állomásra készséggel szolgál a 1590

Magyar Gypszkereskedelmi

Részvénytársaság,

BUDAPEST,

V., kerület, Dorottya-utca 9. szám.

Egyedüli **FERLACHI** gyártmány,

mely a bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat nyerte el. — Aranyérem Páris 1900. — 46 remekelés.

Ogris Márcus

1323
fegyvergyár és (prácios) puskaműves

FERLACH (KARINTHIA) szállít elsőrangú bármily rendszerű vadász- és czéllövő-fegyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben. Különlegesség nagyon könnyű **DRILLING**-fegyverekben. Súlyuk 28— kilogramm.

Forradalom!!!

Legujabb. Legujabb.

A vadászvilág technikai terén való orvoslásra a **TAMBOUR-féle** kettős hatású önműködő biztosító és ellenbiztosító szabadalom a bármily rendszerű fegyvereknek rögtönai lökészenlétet ad és egyszetsmind absolute biztosítást

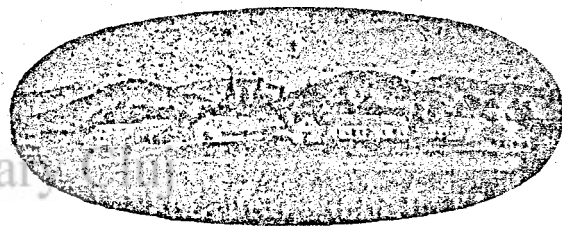
véletlen elsülés ellen.

A töltött fegyver felhúzott kakasokkal, beállított rögtönzővel bármily helyzetben, csak a Tambour szabadalom által van minden veszély elhárítva, minden fegyver veszélytelen lesz mint egy sétatob.

Kérjen kimerítő prospektust ingyen és bérmentve.

Levelezés magyar!

Levelezés magyar

Eladó 100 katasteri hold Marosmenti birtok egészen új és kellő épületekkel beépítve és kellemes lakással.

1638

Maros-Csapó (posta-vasuti állomás).

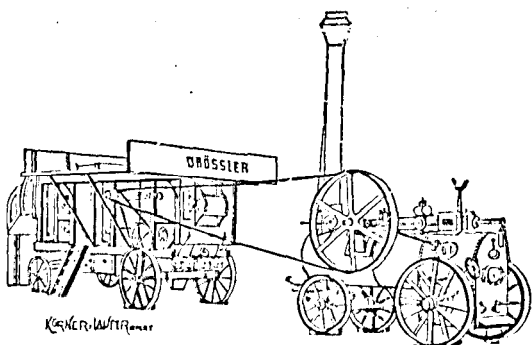
Mózsa Attila.

Magánjárókat, Gőzmozgonyokat, Gőzcsep-
lőket Járgányos- és kézi cséplőket, Benzin- és
nyersolajmotorokat, malomberendezéseket és

mindenféle egyéb
**Gőzeke-kész-
leteket** szállít
szolid kivitelben,
kedvező fizetési
feltételek mellett.

Legjobb bizo-
nyítványok!

DRÖSSLER KÁROLY

cs. és kir. szab. gazdasági gépgyár 1449

Budapest, VI. Váci-körút 59.

Lónyíró ollók,

Marhanyíró ollók,

Ló- és marhanyíró gépek „**HELIOS**“
istálló lámpa stb. s egyéb gazdasági czikkek

legjobb minőségben jutányos árban szereshetők be

SCHOTTOLA ERNŐ

cégnél

BUDAPEST, VI-ik kerület Andrassy-ut 2. szám.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. 1532.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH,™
Budapest, Váci-körút 63.
Által a legutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők,
tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek,
szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr.
kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-
morzsolók, daráló, őrlőmalmok, egyetemes
acél-ékek, 2- és 3-vasú ékek és minden
egyéb gazdasági gépek.

1242

Törlesztő kölcsönök.

AZ
Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-
birtokok és városi bérházakra.

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérházaknál a telekkönyv, házbéradó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számíttatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.

1501

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Előnyös feltételek.

Teljes 100-as árfolyam.

BENZINMOTOROK, GŐZCSÉPLŐKÉSZLETEK, ARATÓGÉPEK ÉS EGYÉB MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

1458

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynökségénél

Budapest, V. kerület, Váci-körút 32. szám

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Erdélyi képviselő: WESSEL LEÓ Kolozsvár, New-York-szálloda.

Marosbogát községben
egy vendéglő, fűszer-
üzleti helyiség, italmé-
részi joggal és lakószo-
bákkal, 1906. április 24-
től hasznóbérbe kiadó,
értekezni lehet: Szász-
fenesen (Kolozsmegye)
Szántó István számtartóval.

Fogarasi magy. kir. állami ménésbirtok igazgatóság.

Szám 1877—905.

Hirdetmény.

A ménésbirtoknak folyó évi termésű házilag tisztított és államilag nem ólomzárolt mintegy 200 métermázsas vörös heremagja és 50 mmázsas lenmagja kerül eladásra. Zárt írásbeli ajánlatok egy koronás bélyeggel **folyó évi december hó 4-én d. e. 11 óráig** alólírott igazgatóságnál adandók be.

Minták és részletes eladási feltételek kívánatra küldetnek. Ajánlat adható az egész mennyiségre — vagy annak egy részére is — de legalább tíz métermázsásra.

Fogarás, 1905. november hó.

1642

M. kir. állami ménésbirtok igazgatósága.

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék**, ugymint: csontliszt és ásványi **superfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu **superfoszfátok** és chilisalétrum a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-ipar Részvénytársaságnál

Központi irodája: BUDAPESTEN, V. ker., Nádor-utca 4. szám, a hová a rendelések és mindennemű kérdezősködések intézendők. Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzéke lapunk minden számában található!

(1477.)

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

- A községi jegyzők befolyása községeik gazdasági fejlődésére. *Mártonyi Gyula.* 659
Próbafejés, zsirmeghatározás. *Fásberényi András.* 660
Termeljünk-e cirkot? 661
Legújabb módszer a gyümölcs eltartására. *Truelle A.* 662

Vegyes közlemények.

- Szemle. 663
Áthelyezés. — A kolozsári patkoló tanfolyam megnyitása. — A szőlőfelújítás Kozfösvármegyében. — Állatdíjazás Kolozsvárt. — Új mintagazdaság Tordaaranyos vármegyében. — A kertészek és földmivelők nyugdíja. — A közbirtokossági legelők kérdése. — Komlóhírek. — Kötelező állatbiztosítás. — Szeszfőzői tanfolyam gazdatisztek gyárvezetők és gyártulajdonosok részére.

Hirdetések

Mauthner Ödön

cs. és kir. udvari magkereskedő

Budapest

VII. ker., Rottenbiller-utca 33. sz.
IV. ker. Kossuth-Iszjas-utca 4. sz.

Számos tisztelt vevői kívánalmának megfelelően, valódi haarlemi virághagymáiból oly gyűjteményt állított össze, mely a fajok változatossága és az ár olcsósága miatt csakúgyan méltók a figyelemre.

Szállít ugyanis legjobb választása szerint a következő gyűjteményt:

1. számú gyűjtemény:

- 10 drb. jácint, névvel ellátott 10 diszfajtából,
10 „ tulipán, korai teljes 10 fajtából
10 „ tulipán, korai egyszerű Duc van Toll 10 fajtából.
10 „ crocus, minden színből.
5 „ nárcis, vegyes.
5 „ tazetta, vegyes.
10 „ ranunkula, vegyes.
10 „ Galanthus Elwesii.
10 „ Trecsia refracta alba.

Az egész gyűjtemény ára 8 korona.

Megrendelés esetén tisztelettel kérjük az „Erdélyi Gazdára” hivatkozni.

A községi jegyzők befolyása községeik gazdasági fejlődésére.

Lehetséges-e, hogy a községi jegyzők, kik a közigazgatás terhe alatt roskadoznak, a községi élet még egyéb bajaival is foglalkozzanak? Lehetséges-e, hogy az a jegyző, aki községének tulajdonképpen szellemi vezetője, e hivatásából kifolyólag a népnevelés és népvezetés feladatait is teljesítse? Felelet: alig lehetséges. Először, mivel ahhoz kevés a fizikai idejük, másodsor, mivel oly hivatalos funkciókat töltenek kötelességükkel, melyek foganatosítása által úgyszólván megnehezítik a népnek hozzájuk való bizalmát és barátságos közeledését.

Már pedig, ha a jegyzői állások ideális célját tekintjük, be kell látnunk, hogy hivatásukhoz minden tekintetben inkább hozzátartoznak az előbb említett feladatok, mint többek közül például az *adóvégrehajtás*. És mindezen nehézségek dacára is, ha tekintetbe vesszük, hogy azt a népet, melyet a sors reájuk bízott, s amelynek legtöbb esetben a papján, tanítóján és jegyzőjén kívül más tanácsadója nincs és egyedül ezektől vár irányítást, különösen most, a szaporodó kíváncsi és mostohább természeti viszonyok között, — nemcsak rendszabályozniok, hanem gyámolítaniok és nevelniök is kell, — be fogjuk látni, hogy minden kis idejüket, mely tulajdonképpen kötelességük elvégzésével még rendelkezésükre áll, a nép gazdasági és művelődési viszonyainak fejlesztésére kell hogy szenteljék.

Álljanak tehát rendelkezésére a népnek ott, ahol azt a széleskörű közigazgatási és gazdasági tudást igénylő feladatok megkívánják. Fejlesszék községeik közigazgatását oly irányban, hogy a népnek bármikor képesek lehessenek megadni a gazdasági haladáshoz szükséges oltalmat és segítséget. Egyszóval legyenek a népnek *tanácsadói*, mert ő saját észével élni nem tud, mert nemzedékek során vezettek, tehát azt akarja, hogy ma is vezessék, — ez pedig a *jegyzők hivatása*.

Melyek lennének tehát azon eszközök, melyek alkalmazásával a községi jegyzők községeik lakosságának gazdasági fejlődésében a jelenlegi viszonyok között leginkább segítségére lehetnek?

Első sorban a *hitelsszövetkezetek* felállítása oly tényező, melylyel községeink gazdasági fejlődését nagyban előmozdíthatnák. Nem a nyereszkeskedő magántársulást értjük ez alatt, mert ez csak a helyi gazdasági viszonyokra kártevőleg hatna, hanem a *községi hitelsszövetkezetek* szervezését.

Hiszen jól tudjuk, hogy a kisbirtokos, illetve a gyengébb elem mily rendkívüli drágán, sok idővesztés és sokszor csak majdnem kivihetetlen feltételek mellett juthat hitelhez.

Ha egy ily hitelsszövetkezet megalakul, annak keretében kis körültekintéssel a gazdasági fejlesztés legkülönbözőbb ágait lehet meghonosítani.

Igy a közvetlen pénzeszköz, a marhavásárlás, a vetőmag, a gazdasági gépek beszerzése stb. mind oly ága a hitelsszövetkezetnek, mely által a szegényebb népnek *olcsó* és megfelelő jellegű kölcsönt nyújthatunk. A hitelsszövetkezet üzleti nyeresége évente bizonyos meghatározott arányban vagy a községi jövedelmek emelésére, vagy pedig közművelődési célokra szolgál, tehát tisztán *jóteknő* célokra fordíthatik. Általában ugyanaz az elterjedt nézet uralkodik, hogy az ily hitelsszövetkezetek a községekben nem javára, hanem hátrányára vannak a népnek, mert olcsó és könnyen hozzáférhető lévén a hitel, azt a lakosság minden alkalommal igénybe veszi és napról napra tetőzi adósságát.

Némi igazság van benne.

Ha azonban a hitelsszövetkezet élére oly férfiak állanak, kik a községi viszonyokat nagyon jól ismerik, és a kiknek alkalma van előzőleg megfelelő tájékozódást szerezni az illető megszorult egyén helyzete iránt, akkor bizonyosan nem fogják a hitelt boldog-boldogtalannak egyaránt osztogatni, mert a pénzeszköznek csakis akkor van meg a kellő célja és eredménye, ha azt ott alkalmazzuk, hol a legnagyobb szükség mutatkozik. Magától értetődik, hogy a hitelre nézve az illető egyénnek úgy anyagi, mint egyéni viszonyai kellő garanciát kell hogy nyújtsanak, nehogy a hitelsszövetkezet érdeke legyen veszélyeztetve.

A hitelsszövetkezet keretében mozgó segélyező módokat részletesebben felesleges elmondanunk, mert a jegyzők közül mindenki tudja, hogy hol, mikor és mi módon kell eljárni akkor, ha a népnek vetőmag, gazdasági gépek, marhavásárlás stb. által lehetnek segítségére. A módokat a helyi viszonyokhoz mérten nagyon is változó.

Az *állatbiztosításnak* a községekben való meghonosítása szintén egy hatásos eszköz, melylyel a haszonállatok megbetegedésével és elhullásával népünknek támadt vagyoni kárt ellensúlyozni lehet. Vidékünk némely helyén a helyi állatbiztosítást már meghonosították és siker tekintetében nagy áldásnak bizonyult a lakosságra nézve. Hogy pedig ez az intézmény nálunk még ezideig nagyobb tért nem hódított, ennek oka nem az eszme kivihetlenségében, hanem abban rejlik, hogy az eszközök és a módok, melyek segítségével ez megvalósítható lenne, még feltalálva sincsenek.

Mint a községi hitelsszövetkezeteknél, úgy itt is ki kell emelnünk, hogy az ilyen társulás ki kell zárjon minden spekulációt, visszaélést, mert azok az intézménynek nagy kárára volnának.

A haszonnal járó baromfitenyésztés csak jó bevált keltető gépekkel üzhető és ezért ajánljuk:

A világhírű és az összes eddig ismert csibe-keltetőgépek között a legtökéletesebb amerikai Cyphersön-szabályzó készülékkel ellátott csibe-keltető és csibenevelő gépeket, melyek kizárólagosan csak nálunk kaphatók. — Továbbá a *baromfitenyésztéshez* szükséges összes *cikkeket, orótagarmányokat* és a Németországban államilag megvizsgált, de nálunk is jó bevált

„GALLOSERIN” baromfi kolerasérumot.

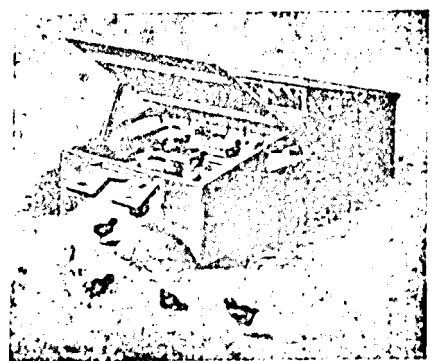
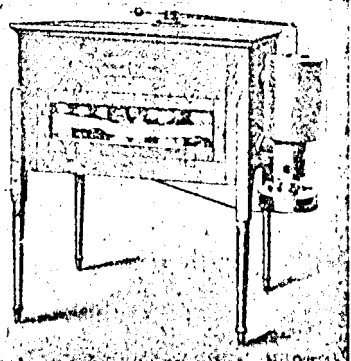
Számos megbízható bizonyítvánnyal rendelkezünk.

Kimerítő árjegyzéket kívánatra küldünk:

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

1006

Budapest, Alkotmány-utca 31. sz.

Sok községben, így a többi között például a kisküküllőmezei Nagyekemezőn is megvan az a régi időkből átöröklött jó szokás, hogy a balesetet ért állat húsa azon esetben, ha az élvezhető, a községi haszonállattulajdonosok között a helyi viszonyokhoz mért mennyiségben és árban kimérik és ezáltal az előforduló kár 60 - 70 százaléka a kárt szenvedettnek megtérítetik. Ime: ez egyszerű módja az állatbiztosításnak, mely magában a földmivelő népben ébredt öntudatra.

Szeptember elején Budapesten tartott nemzetközi állategészségügyi kongresszus kuttatta azon alapokat, melyeken az állatbiztosítás felépíthető lesz és így a kellő utbaigazítások bizonyára nem fognak hiányozni. Ha azon alapok, melyekre ezen intézmény fektethető lesz, már egyszer megvannak, akkor első sorban a községi jegyzők lesznek hivatva arra, hogy az ügyet kezükbe vegyék.

Fel kell karolni továbbá a *jég- és tűzkárbiztosítás ügyét*. Mindennapi tapasztalat igazolja, hogy mily üdvös ezen védekezési mód, mely napról-napra általánosabb elterjedést nyer. Nagy megkönnyebbülés a gazdára nézve az a tudat, hogy kára a biztosításból megtérül, ha vetését a jég, házát pedig egy hirtelen keletkezett tűz elemészette. Sajnos, a biztosítás hasznos voltát még nem sikerült községeinkben annyira megismertetni, hogy azt népünk a vagyonszolgáltatás természetes folyamánának tekintené. Ennek pedig oka nem egyéb, mint a népünkkel vele született *közönyösség*. Holott hány eset szolgál intő példának, midőn egyeseknek rövid óra alatt évek hosszú során gyűjtött vagyona a tűz martalékává lesz! E közönyösséget kell tehát a jegyzőknek a népből kiirtani az által, hogy figyelmét a biztosítás hasznos voltára irányítsák. Ebbeli fáradozásuk pedig már a saját érdekükben is annál inkább kívánatos, mivel vármegyénkben részükre is biztosít némi anyagi hasznot.

A szőlők felujtása által községeink nagy részének biztos tőkét szerezhethetünk. Hiszen, különösen az utóbbi időben, annyi szó esik erről, hogy lehetetlenség lenne e kérdés felett napirendre térni.

Tudjuk, hogy a bortermelés és állattenyésztés képezik manapság a földmivelő osztály jövedelmezőbb keresetforrásait. A kevés föld, melyet a földmivelő sajátjának vall, alig képes megteremteni azt, ami háznépének táplálkozására szükséges. Miből fedezze hát azt az iszonyu terhet, melylyel az államnak, egyháznak, iskolának, községnek tartozik?

Évtizedek tanulmánya megtalálta már a módokat, amelyekkel az elpusztított szőlők felujtathatók, akár az amerikai fajok felhasználása, akár pedig a honi fajok szénkénevezés alá való ültetése által. A szőlő felujtása amerikai vesszők felhasználásával azon esetben, ha azt idegen helyről szerezzük be, sokba kerül ugyan, de ha az oltványt házilag termeljük, kevés költséggel jó anyagot nyerhetünk. Létesítsünk tehát *szőlőtelepeket*, hiszen a legszegényebb község is rendelkezik 300-400 □-l területtel, melyet e célra átengedhet. Ha nem vagyunk jártasak az anyag előállításában, forduljunk oly helyre, ahol a termelő anyag előállítását elsajátítjuk.

S ha mindezek dacára a termőanyagot magunk előállítani nem tudjuk, szerezzük be azt valamely állami szőlőtelepről, hol az kedvezményes árban kapható. Ha nincs meg a szükséges fedezet, oktassuk ki a népet, hogy forduljon Agrár kölcsönhöz. Ily kölcsönt a legszegényebb szőlőbirtokos is kaphat, még akkor is, ha elpusztult szőlőjén kívül egyéb vagyona nincs. E kölcsön utáni kamatok és

a kölcsön részletek pedig csak akkor fizetendők, midőn a szőlő már termésben van. A vonatkozó törvény és utasítások különben erre nézve kellő utbaigazítást adnak. Azonban e kölcsönszerzésnél a legnagyobb körültekintéssel kell eljárunk, nehogy azzal visszaélések történjenek. Alakítsuk meg a *hegyközséget*, mert ezzel a szőlőművelés érdekeit nagyban előmozdítjuk.

A részben elpusztult szőlők után előírt adót elemi kár címén ne mulasszuk el leírásba hozni, a teljesen kipusztult szőlőterületeket pedig adótárgy változás címén az adó alól vonjuk ki. Új szőlők létesítése alkalmával ne mulasszuk el az illetőket figyelmeztetni a kedvezményre, melyet a törvény az *ideiglenes adómentesség* tekintetében nekik biztosít.

E műveletek által kevés fáradsággal népünk terhen tetemesen könnyítünk, pedig nem tettünk egyebet, mint a törvényben biztosított igényeinek érvényt szerezünk.

Az unalmas téli időszak célszerű eltöltésére mit alánlhatnánk leginkább népünknek, mint a *háziipar* valamely, a helyi viszonyoknak megfelelőbb ágának meghonosítását.

A hosszú tél bőven nyújt alkalmat arra, hogy a földmivelő idejét ahelyett, hogy a korcsában ül, valamely hasznos munkával töltse és magának némi keresetet biztosítson.

E tekintetben a legkülönfélébb eszközök azok, melyeket népünkkel megkedveltethetünk. Hiszen tudjuk, hogy egyes vidékeknek a háziipar képezi egyedüli keresetforrását. Miért ne volna tehát lehetséges a háziipar meghonosítása által legalább azon tárgyak és eszközök elkészítése, melyeket egy földmivelő sem nélkülözhet házában?

És ezen a téren szintén szolgálhatunk népünknek utbaigazításokkal, sőt közbenjárhatunk az iránt, hogy az egyes iparágak elsajátítása céljából szakemberek küldessenek ki, — kik népünket hasznos munkára tanítják meg.

Szükséges-e a gazdasági igazgatás fonálát még tovább szőni? Megszámlálhatatlanok a népségítésnek ama módjai, melyek a népjólétét igazán szívén viselő községi tisztviselő rendelkezésére állanak. Ezáltal csak a *főbb* és vármegyénk specialis viszonyain alapuló pontjaiban volt célunk azokat megvilágítani. Befejezésül azonban még egyre kiterjeszkedünk.

Ne feledjük, hogy a népnek nemcsak a munkához, hanem a *szórakozáshoz is joga van*. A mi feladatunk a gazda és olvasó körök megalakítása, népies oktató és szórakoztató felolvasások, mutatványok rendezése is.

Mert a nép művelődni akar és e művelődést nekünk kell előmozdítani. Minél műveltebb népünk, annál könnyebb a mi helyzetünk.

A téli hosszú esték folyamán bőven nyílik alkalmunk arra, hogy népünkkel a törvényeket és rendeleteket *népies* formában megismertessük, vele a mindennapi dolgokat meg-hányjuk-vessük, egyszóval, hogy a nemes és jó iránt érzékét folytonosan ébren tartsuk.

Mert nem elég az, hogy a közigazgatás csak az ügyiratokon belül működjen, hanem kell, hogy azontúl is terjedjen, mert csakis így lehet megbízható és gyakorlati eredményekkel járó munkát végezni.

És tapasztalni fogjuk, hogy ha az előbb elmondottakat nem is egészen, de *legalább részben* teljesítjük, egyszóval, ha a nép gazdasági érdekeit szívünkön viseljük, népünk fog a jegyzőre hallgatni, miáltal a jegyző tekintélye is növekedni fog.

Mártonyi Gyula.
k-jegyző.

Próbafejés, zsirmeghatározás.

Irta: Jászberényi András.

IV. A tejszirmeghatározás keresztülvitele.

A tej zsirtartalmának meghatározására többféle módszer van, amelyek közül azonban a mi gazdáinkat csak a — nem föltétlen pontos — de a gyakorlatban jól bevált Gerber-féle zsirmeghatározás érdekli. A Gerber féle eljárás röviden abban áll, hogy a meghatározandó tej kénsavval és amylalkohollal lesz kezelve, majd a tejben levő zsír centrifugális erő által ki lesz csapva.

A Gerber-féle zsirmeghatározáshoz a következő felszerelés szükséges:

Acidobutyrometerek.

Automatikus szívó pipetta.

Önműködő savtartány.

Centrifugális gép.

Szükséges ezeken felül körülbelül 1 m. magas erős fatörke, vagy ugyanoly magasan a falba épített faasztal a centrifugális gép felerősítésére; állvány az acidobutyrometerk elhelyezésére, gummidugó azok bedugaszolására, egy tartány az acidobutyrometerk felmelegítésére, szóda azok tisztítására s végül 50 gramm tejet befogadó üvegek a tejminta vételhez.

A tejszirmeghatározáshoz szükséges anyagok a következők:

Kénsav.

Amilalkohol és

Szóda.

A kénsavnak 1.825 fajsúlyunak, az amilalkoholnak 0.870 fajsúlyunak kell lenni, mert máskülönben a vizsgálat nem lesz pontos. Ily kénsav és amilalkohol már készen kapható, de a megfelelő fajsúly esetleg házilag is előállítható.

A szóda bármely kereskedésben bevásárolható, s célja a vizsgáló felszerelés kitisztítása.

Az acidobutyrometerek száma attól függ, hogy a vizsgálati napokon hány mintát óhajtunk meghatározni. Ott, hol a minták száma nem több 8-nál, elég 4, ahol 16 minta van 8, 24 minta mellett 12 acidobutyrometeret vásárolni, mely esetben a vizsgálatot velük két ízben kell végezni. 24-nél több minta már a legnagyobb felszerelést, 24 acidobutyrometer vásárlását követeli meg.

Szívópipetta 2 féle van. Egyszerű és automatikus. Az elsőnek a kezelése nehézkes, miért is inkább az automatikus szerkezetű vásárolandó. Ebből elég 2 darabot venni, egyet használatra, egyet tartalékba.

Önműködő savtartány szintén kétféle van. Az egyik egy csap kinyitása által ömleszteti át a megfelelő mennyiségű savat, a másik egy gummilabda segítségével végzi a munkát. Utóbbi olcsóbb és így jobban ajánlható.

A centrifugális gépből elég egyet beszerezni. Nagysága az acidobutyrometerk számától függ. Lehet 4, 8, 16, 24 mintást vásárolni. Ha készletben nincsen, beszerzendő végül egy pontosab hőmérő is.

A tejszirmeghatározás pontossága két tényezőtől függ. 1. a mintavétel pontosságától, 2. a vizsgálat lelkismeretes, pontos keresztülviteltől.

A mintavétel csakis akkor lesz pontos, ha a minta a tej átlagos minőségének felel meg. Ezen cél elérésére a tejet fejés után a fejőszájából egy másik edénybe öntjük, majd ebből vissza a fejőszájába. E műveletet 3-4-szer ismételve a tej *egyenletesen* össze lesz keverve, s abból a minta kivehető. Ez a minta azonban csak egy fejés átlagát adja, s hogy ha teljes pontossággal akarunk dolgozni, úgy a napi fejések mindegyikéből mintát kell ven-

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király-tér, 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskére, vagy folyószámára és azokat *felmondás nélkül fizeti vissza.*

Váltókat olcsón számítól le.

(1007.)

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Áruraktárat (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzések is kaphatók.

lők a gyár vezetőségétől, úgy röviden megkapják kis füzetkékben, amelyben a többitől eltekintve, a termelés körüli eljárás minden esetre jól lesz megírva; mert hiszen a gyár érdeke magával hozza azt, hogy kitanítsa a termelőt arra, miszerint mentől több és jobb cirkot termeljen ugyanazon a területen, mert a közös érdek a legjobb biztosíték. Azt feltételeznünk, hogy a gyár vezetősége nem tudja a termelés körüli eljárásokat, nem szabad, mert az egyenlő volna a gyár üzemképességének kétségbe vonásával, arra pedig ez idő szerint okunk nincs.

Igen, a cirok termelése minden oly helyen, ahol az biztosan megéri, míg mielőtt az őszi derek beállnak, kifizeti magát; ha a gyár sincs nagyon messze, amely a szakált földolgozásra beváltja. A ciroknál ugyanis értékesítjük a szakált és a magot is; piaci ára ugyan, amelyet a börzén jegyeznének, — nincsen, de értékesíthetők azért biztosan. A szakált ugyanis seprőgyártásra használván, az keresett cikk; a mag pedig hizláló takarmány, megdarálva bármely hizóval etethető; szemesen pedig a baromfi kedveli.

Amint látjuk, jó tulajdona, amely a gazdát a termelésre ösztönzi, van; de ne legyünk elfogultak a jótulajdonai iránt s ne menjünk bele a termelésébe mindaddig, amíg az életfeltételeit nem tanulmányoztuk; mert hiába van minden jó tulajdona meg, ha esetleg nálunk nem tud úgy kifejlődni, amint kell. A gazdaközönség nagy része, abban a téves hitben van, hogy a cirok mind ott, ahol a kukorica sikerrel termelhető, szintén jól megterem. E téves hit onnan ered, hogy nálunk a kukorica közé elvéve vetnek egy pár szem cirkot is, mert azt tartja a jó gazdasszony, hogy miért vegyen ő boltból seprőt, amidőn megcsinálja ezt ő maga is s ez a cirok ki is fejlődik akkorra, amikorra a tengeri beérik. Igen, csak hogy ez a cirok nem olasz seprőcirok, hanem elfajzott hazai, amelynek a beéréséhez tényleg elég annyi meleg, amennyi a mi magyar tengerinknek kell.

Az olasz seprőcirok, amilyent a gyárak használnak a seprőkészítésre, csakis oly éghajlat alatt érik be teljesen, ahol az évi átlagos hőmérsék 15°C. Más szóval, miután nálunk még a gazdaközönség nem igen szokta meg a napi hőmérsékletet mérni, az olasz seprőcirok oly éghajlat alatt termelhető biztosan, ahol az amerikai lófogó tengeri teljesen beérik. A talaj minősége szintén rendkívül befolyással van a cirok termelésére. A legjobban kedveli a középkötött televényes vályog talajt; megterem azonban a jó fekete homokban is a nem túlságosan kötött agyagtalajon is, a fő azonban minden esetben az, hogy az televénydús legyen, vagyis köznyelven élve, tele legyen kész tápanyaggal. Nehogy félre vezessen bárkit is az, hogy minden jó erőben lévő talaj megteremvén a cirkot, jól megtrágyázza a földjét és úgy vessen bele cirkot, mert a frissen trágyázott földön termett cirok szakállat törékeny, színén felismerhető rögtön a friss trágya. a gyár azt el nem fogadja.

Nézzük tehát, vajjon Erdélyben s különösen Kolozsvárhoz közel, ahol a szállítási költségek csekélysége a leginkább okadatolná a ciroktermelést, megfelelő-e az éghajlat és a talaj minősége a seprőcirok termelésére. Szerény véleményem szerint sem az éghajlat, sem a talaj nem megfelelő. Az éghajlat nem felel meg, mert a kolozsvári meteorológiai megfigyelések alapján 10 évi átlaga a hőmérséknek nemhogy nincs 15°C., hanem a 13°C. alatt marad valamivel. Az igaz, hogy Kolozsvárhoz közel fekszenek a gyalui havasok s azok egy

kissé lehűtik nyáron a levegőt, de ez egy fokot nem változtat, vagyis 14°C. nincs Erdélyben tehát, egyes déli fekvésű völgyek kivételével az évi átlagos hőmérséklet.

Talajunk nem felel meg a ciroktermelésnek azért, mert nálunk évszázadok óta a két és három nyomásos gazdálkodás divik, amely gazdálkodási módszerek mellett talajunk lassan-lassan oda jutott, hogy csakis a minimális terméseket szolgáltatja, amin ugyan a legújabbban azzal próbálnak segíteni, hogy behozták sok helyt a fekete ugart s nagyon elvéve már zöld ugart is látunk. Takarmánynövényeknek a szántón való termelése s azzal együtt járó nyári istállózása az állatoknak s a rendszeres trágyázás még oly ritka nálunk, mint a fehér holló, majd ha az bekövetkezett s ha akkor szántóink megint kellő tápdúsak lesznek, akkor mondhatjuk majd, hogy talajunk megfelelő a cirok termelésére.

Nem akarom a föntiekkel azt állítani, hogy éghajlatunk és talajunk teljesen kizárja az olasz seprőcirok termelését, mert a mint szabály nincsen kivétel nélkül, úgy nálunk is lehetnek kivételesen egyes helyek, a melyek melegebb éghajlattal bírnak, valami természeti ok következtében talajunk is lehet egyes helyeken teljesen jó erőben lévő, különösen olyan helyeken, ahol beszüntették mostanában a közös legelőtartást s azokat alakítják át szántókká. Vigyázzanak azonban ilyen helyen a termelők nagyon, jól figyelembe vegyék a fent elmondottakat s ha mindenben kedvezőnek találják a körülményeket, csakis abban az esetben menjenek bele a ciroktermelésbe.

Egy pár szóval kívánok még megemlékezni a termés hozamáról, mert már abban a gyárak által kibocsátott prospektusok nem szoktak igazat mondani: mivel minden gyár érdeke az, hogy ő mentől nagyobb mennyiséget dolgozzon fel, így lehet prospektusokban is a termelőknek nagyobb terméseredményeket írni, hogy mentől többet csábitsanak a termelésre.

K. holdanként terem olasz seprőcirokból szakált, 1 dcm. hosszú szárral vágva azt le. 8—10 q. jó mivelés mellett, jó földön, kedvező időjárás mellett. A magtermés holdanként valamivel kisebb, 6—8 q. szokott lenni.

A magnak mázsánkénti árától nem szólhatok, mert az ár nem lévén a börzén jegyezve, annak ára nagyon ingadozik a helyi piacok szerint. A mag ára azonban mellékes a termelőre nézve, mert cirkot oly nagy mennyiségben, tekintve a termeléssel, letakarítással és beszállítással járó rendkívül sok munkát, nem fog termelni egy gazda sem, hogy annak magvát szükség esetén a gazdaságában lévő állataival fel ne etethetné: mert a mint azt már fentebb is említettem, megdarálva minden hizó állattal kitűnően értékesíthető, szemesen pedig egyike a legjobb baromfitakarmányoknak.

A szakált árának megállapítása mindig előre szerződésileg történik. E szerződések megkötésénél figyelmeztetni kívánom a termelőket arra, hogy ők sohase kötelezzék magukat egy bizonyos súly szállítására; mert a cirok termelése az időjárás viszontagságainak nagyon is ki lévén téve, könnyen megeshetik, hogy semmi termés sem lesz s ilyenkor a per mindig a termelőt sújtja. A szerződés megkötésénél különösen figyelembe veendő, hogy az első osztályu szakált mily hosszú legyen s hogy a hosszúság a szárral értendő-e vagy a szár nélkül; továbbá, hogy a lemérésnél az 1 dcm. szár súlya is a szakálba számítassék; mert különben e címen sokat von le a súlyból a gyár. Végül egyre kívánom figyelmeztetni a termelőket, addig semmiesetre se kezdjenek bele a ciroktermelésbe, amíg megfelelő szárító helyiségük nincsen. A cirok magvának letakarítása a szakálról ugyanis csakis akkor lehetséges, ha úgy a szakált, mint a mag teljesen ki van száradva; nedves állapotban a mag oly erősen van odanőve a szakálhoz, hogy annak lefejtése csakis a szakált teljes összerongálásával sikerül. A magot ugyanis úgy fejtjük le, hogy jó kemény fából késeket csinálva, a szakált deszkára helyezve, a késekkel borotváljuk, természetesen a szántól indulva lefelé haladva, mert különben a szakált törik és kuszálódik; hogy mily lassú munka ez, azt hiszem, felesleges magyaráznom. Valamint azt is, hogy e munka miután az november végén, december elején történik, okvetlen fűtött helyiségben végezhető csak.

A letisztított szakált bálókba rakandó, természetesen külön az első osztályú, amelynek szakálhossza az előirt hosszt megüti s külön a másodosztályu, a mely rövidebb, de legalább 20 cm. hosszú, mert az ennél rövidebbet nem fogadják el a gyárak.

Hosszú Albert.

Legújabb módszer a gyümölcs eltartására.

A Cristal-Palace-ben megtartott gyarmati terménykiállításra behozott és az Antillákról származó érett gyümölcsnek alapos megvizsgálása és megfigyelése azon körülményt tette kétségtelenül nyilvánvalóvá, hogy ezen gyümölcsnek rothadását a tengeri úton kirárolag olyan gombák és baktériumok által előidézett erjedés okozta, melyek már az elszállítás idejében rakódtak le a gyümölcs felületére, nem pedig a gyümölcsnek azon sajátja, mely szerint szervezete összetételénél fogva könnyen elváltozik és különösen teljes megérésének állapotát rohamosan elérni igyekszik.

Ennélfogva sikerrel alkalmazható eme módszer különösen oly gyümölcsfajták tekintetében is, melyek bár elég jó állapotban hozhatók be távoli vidékekről, mégis gyakran hátrányos elváltozást szenvednek. Így például meglehetne akadályozni a banánok héjának megfeketedését, melyet egy külső gomba idéz elő és igen csunya megkellemetlen kinézetet ad ezen gyümölcsnek. Hasonlóképpen nyernének az almák, körték, narancsok, citromok stb. ha ezen eljárásnak alávetjük.

Mіндеzen tapasztalatokból az tűnik ki, hogy Angolországban kiváló jelentőséget tulajdonítanak ezen új eltartási módszernek, melyet rendkívüli egyszerűsége és olcsósága, valamint teljes ártalmatlansága felelte ajánlanak. Az említett közlemény szerzője egyébiránt azzal végi, hogy a formolón kívül egyéb prezerváló szerekkel is tettek kísérleteket, de miután az összes körülményekre nézve, úgy mint könnyű alkalmazhatóság, olcsóság, teljes ártalmatlanság, az eredményeket egybevetették, kitűnt, hogy a formol jelentékenyen felülmulja a többieket.

Könnnyen érthető, hogy az angolok, kik a világ minden részében legnagyobb vevői és importálói a gyümölcsnek, kiváló mértékben foglalkoznak a gyümölcs minőségileg legteljesebb és leghosszabb ideig való eltartásának problémájával és erre való tekintettel igen érdekes jelenség, hogy míg ők a 3 százalékos formol-oldatnak minden egyéb szer fölött előnyt adnak, addig máshol a formoldehid-től idegenkednek, habár világos, hogy a szóban forgó eljárás máshol sem lehet kevésbé előnyös, mint az angoloknál.

Szőlők rigolozását gözkekével

70—80 cm. mélyen, jutányos árban elvállalja s a jövő évi munkára is előjegyzéseket már most elfogad

Timár János, Maros-Szent-Királyt.

Ezen körülmény indított engem arra, hogy a fenti adatokat itt szóvá tegyem és ama fejtegetéseket, melyeket az angoloknak fentidézett hivatalos és nagytekintélyű szemléje közül, mindazon termelőknek, kereskedőknek és fogyasztóknak tudomására hozzam, a kikre nézve a gyümölcsektartás kérdése egy mindennapi fontos problémát képez.

Miután azonban a fentiekben ezen módszer főleg a csemegegyümölcsre való vonatkozásában tételt elmélkedés tárgyává, közel fekszik azon kérdés, hogy mennyiben alkalmazható az ama gyümölcsnemekre nézve, melyek az egyes vidékeken oly fontos szerepet játszó és jövedelmező gyümölcsbor készítésnél jönnek tekintetbe. Különösen a boralmák és körték eltartására gondolok itten, melyek még több rontó befolyásnak vannak kitéve és így legalább is oly védelemre szorulnak, mint csemege rokonai.

A hosszabb tartamu és nagyobb mennyiségben való eltevésre rendelt boralmákra nézve az elrothadás veszélye aránytalanul nagyobb, mint a csemegealmáknál. Igen fontos és érdekes volna tehát egy olynemű kísérlet folyamatba tétele, amelyből megtudnók, hogy a formol-oldat mennyiben bizonyul alkalmasnak azoknak kellő prezerválására, illetve arányban van-e az avval elért megóvási fokozat az eljárásra fordított idő- és pénzáldozattal?

E célból csak útmutatásképpen a következő kísérletezési módszert ajánlom. Három késői fajta almából 250—250 kilogrammot, 50 kilogrammonkénti csoportokban, tíz percig 1%-os formoldatba mártjuk, még pedig közvetlenül a leszedés után, melynek a tőkocsányokkal egyetemben kell történnie azért, hogy a gyümölcs egészsége a lehető leghathatósabban előmozdittassék. Az oldatot csöbörbe, kádba, vagy kétfelé vágott hordóba teszszük, az almát a fentiek szerint tíz percre alámártjuk, ezután kivesszük és egy farácsonon kicsöpögni, illetve megszáradni engedjük. Száradás után beraktározzuk a szokásos módon a csűrbe és mindegyik fajtával szemben ugyanily fajtájú és mennyiségű nem impregnált almát helyezünk el összehasonlítás céljából.

Miután 30 liter formololdat elegendő 750 kilogramm alma előkészítésére, 300 gramm formolnak ára pedig körülbelül 90 fillért tesz ki, oly jelentéktelen kiadással állunk szemben, mely ha az almák, amint fel is tehető, tényleg több hónapig kátrány nélkül eltarthatók lennének, minden érdekeltnek kötelességévé tenné ezen módszer alkalmazását.

Egészen véve tehát mondhatjuk, hogy ezen új eltartási módszer nagy jelentőségre fog vergődni, mihelyt a különböző termő helyeken eszközölt és a különleges viszonyoknak megfelelő kísérletek alapján nyilvánvalóvá válik, hogy úgy hatályossága mint árthatatlansága tekintetében a kerti, valamint a mezei gyümölcs eltartására alkalmas.

(Vége.)

VEGYES KÖZLEMENYEK.

Szemle.

November 19.

„Külföldi szemle“ is lehetne ezúttal e rovat címe, mert ha tekintetünk a magyar glóbus tágas határain belül keresne följegyzésre vagy leszólásra, leszögezésre, vagy föl-tízésre érdemes tárgyat, bizony akkor inkább

„Siralmak“ lehetne a cím. Eh, de ne — politizáljunk. Számúzzuk a politikát legalább innen, hiszen zöld és fehér asztal mellől, a vármegyei és városi kommunikatásokból, tudós emberek és iskolás sihederek agyából, a gazdaságból és a műhelyből úgyis annyi mindent számúzott a politika, amire olyan nagy szükség lenne. Hagyjuk itt egy kicsit szép hazánkat, amelynek ma minden lakója úgy beszél, mintha legalább is plebiscitumban kellene szavaztatni leadni, azt indokolni, sőt felebarátait kapacitálni. Használjuk föl ezt az időt — nem akarom munkarontó időnek nevezni — és mialatt lekaszált rendünket paszkolja az eső, nézzünk el más országokba, ahol vidám a lég és derült a határ és — ez nem vers, de igaz — erős munka járja.

*

Ausztria (hrrr! olyan politikai hangzású ez a szó) mezőgazdaságának fejlesztése érdekében beszél, dolgozik, intézményeket létesít, agi.ál. *Gautsch*, az osztrák miniszterelnök a minap a következő kijelentést tette: „A jövőben kötendő kereskedelmi szerződéseknél hazai termelésünk érdekeit, különösen pedig a mezőgazdasági téren meg fogjuk óvni. Aki a viszonyokat ismeri, el fogja ismerni, hogy ez kötelessége a kormánynak.“ Ez komoly és okos beszéd, csak az a baj, hogy azt nem tudjuk, hogyan fogjuk megkötni a mostani szerződéseket. Ez azonban csak beszéd, melynél szebben beszél az osztrák gazdák részére az a tett, hogy az osztrák kormány jövő évi költségelőirányzatában a földművelésügyi miniszterium dotációja 24 millió koronával emelkedett, amely összeggel a földművelésügyi miniszterium kiadási budgetje közel 55 millióra nőtt. Jó emlékező tehetségű emberek visszaemlékezhetnek a mi utolsó állami költségvetésünkre, — az 1902-i volt az utolsó — melyben a földművelésügyi miniszterium kiadási költségelőirányzata 45 millió volt. Auszria aligha a mi mezőgazdaságunk javára növeli a földművelésügyi tárca budgetjét akkor, mikor nekünk budgetünk nincs.

*

Még Ausztriánál vagyunk. Azt olvassuk a „Wiener Landw. Zeitung“ utolsó számában, hogy a bécsi gazdasági főiskolán művelt gyakorlati gazdák részére minden második évben rendezni szokott tanfolyam, mely utoljára — ötödször — 1904-ben, volt, 1906. február 19—24-én lesz újból. A jelen gyakorlati kérdéseinek tudományos tárgyalásával és célszerű szervezettel ezek a tanfolyamok egyre több hívet és hallgatót szereznek maguknak a gyakorlati gazdák köréből. Előadások, bemutatások, viták és kirándulások szolgálják azt a célt, hogy a mezőgazdasági tudomány és gyakorlat között összekötő kapocs legyen. És hogy ennek a célnak meg is feleljenek, annak bizonyossága az, hogy a tanfolyamok eddigi helyiségei immár szűkek a hallgatók befogadására. Ha azt mondanók: csinálják meg ezt a mi gazdasági akadémiánkon és tanintézeteinken is. akkor talán elhamarkodás lenne az. De ha azt kívánjuk: méltassák figyelemre ezt az intézményt és tanulmányozzák, akkor talán nem kívánunk sokat. Mert bizony egy ilyen összekötő kapocsra az elmélet és gyakorlat között, az új találmányok és fölfedezések megismertetésére és bemutatására a mi gazdáinknak is ugyancsak szükségük lehet.

*

És ha már a gazdasági tanügy szakterőinek eredeti föladatuktól eltérő fölhasználásáról van szó, akkor érdemes figyelmünkre méltatni azt a körülményt is, hogy a francia földművelésügyi miniszter a múlt hónapban az összes gazdasági tanárokhoz köriratot intézett, melyben a francia kölcsönösségen és szövetkezéssel alapuló intézmények alkotása terén elért eredményeket méltatva, föl hívja őket, hogy hallgatóik előtt és a falvakban is fejtsék ki a szövetkezetek alakításának szükségességét és módját, hogy a hiányok pótoltságának. Azt hisszük, a mi szövetkezeti ügyünk is legalább olyan mértékben rászorulna az istápolásra, mint a francia és hogy a mi gazdasági tanáraink is fokozott mértékben bevonhatók lennének ennek az agrárius tevékenységnek nagyarányú megindítására.

*

Németországban ezt a tevékenységet a mezőgazdasági kamarák végzik, amely intézményről ma még úgy beszélnek vagy inkább nem beszélnek nálunk, mint valami utópiáról. A német mezőgazdasági kamaráknak és más gazdasági testületeknek 1904—1905 évi jelentéseiből a többek közt a sertésenyésztésre vonatkozó rész hívhatja föl figyelmünket annál is inkább, mert a mi sertésenyésztésünk képtelen lábra állni. Nézzük csak mit mond a legtekintélyesebb mezőgazdasági kamarák egyike, a szász tartomány kamarája jelentésében: „Általában lehet mondani, hogy a tenyésztés természetes és egészséges tartása, az okszerű tenyésztés, a vérfrissítés és legeltetés iránti érzék nagyot fejlődött.“ A szász királyságban 1900-tól 1904-ig 62865 darabbal, 11%-kal nőtt a sertésállomány. A hannoveri mezőgazdasági kamara azt konstatálja, hogy „Az a kötelező rendelkezés, mely szerint csak bizottságilag megvizsgált, valóban jó kanok használhatók tenyésztésre, mind nagyobb mértékben érezteti hatását a tenyésztés emelésére.“ A gazdasági érdekképviselők intenzív tevékenységének köszönhető, hogy a Németbirodalom sertésállománya rövid négy esztendő alatt 11·38%-kal emelkedett.

*

Fejezzük be erre a hétre a szemlét. Még a latin korszakból maradt ránk az a honfűszkeségtől duzzadó kiszólás, hogy *Extra-Hungarian non est vita*, bár egy kis kompromisszumra hajlóan azt is hozzá teszi, hogy *si est vita, non est ita*. Hát bizony, az igaz: ha egyáltalában van élet Magyarországon kívül, akkor egy kicsit csak más élet az.

— **Áthelyezés.** A m. kir. földművelésügyi miniszter *Buday* Gyulát a kolozsvári gazdasági tanintézethez beosztott gazdasági akadémiai segédtanárt és *Szabó* Döme kassai gazdasági tanintézeti segédtanárt kölcsönösen áthelyezte.

— **A szőlőfelújítás Kolozsvármegyében.** Az E. G. E., kolozsvármegyél szakosztályának kezdeményezésére fölterjesztést intézett a földművelésügyi miniszterhez, hogy Kolozsvármegyének szőlőtermelésre alkalmas vidékein a szőlőszeti szakközvegekkel a földművelő nép részére előadásokat rendeztessen, melyek a szőlőfelújítást propagálnák, annak eljárását megismertetnék és az agrárkölcsonökről is a kellő útbaigazításokat adnák. A földművelésügyi miniszter az E. G. E.-hez intézett leira-

— Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök —

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták“ és terménytisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszert 17-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményének legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelo és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtórőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. Bemutatva volt a nagyenyedi őszi kiállításon is! Sürgőncim: Kalmár-rostagyár.

tában tudatja, hogy a szőlőfelújításnak megfelelő helyeken, helyes irányban és a siker biztos kilátásával való eszközlése céljából intézkedni fog, hogy a jövő tavasz folyamán kiküldendő megbízottja az E. G. E.-nél a kérdést tárgyalás alá vegye és azzal megállapodásra jusson, úgy, hogy annak folyamánaként a kirendelendő szakközégek a kijelölt vidékeket a nyár folyamán, amikor a helyi tenyésztési viszonyok megfigyelése és a talajok megvizsgálása lehetséges, befogják útazni és a szőlőfelújítás legkedvezőbb eszközölhetéséről jelentést fognak tenni. Remélhetjük tehát, hogy a szőlőfelújítás munkája Kolozsvármegyében is a helyes mederbe fog mihamarabb lépni és a hol a szőlőtermelésre alkalmas viszonyok meg vannak, ott ez a jövedelmező termelési ág föl fog lendülni.

— **Állatdíjazás Kolozsvárt.** A kolozsvári gazdasági egyesület állatdíjazására f. hó 12-én 30 gazda összesen 62 tehenet és 26 borjut hajtott fel s bár a díjazás kissé későre maradt és az állatokat az őszi esős időjárásban végzett munka megviselte, mégis a felhajtott állatok minősége teljesen kielégítő volt. Díjakat kaptak: Gombos Mihály 50 koronát, Kocsis Ferenc, Szilágyi György 30-30 koronát, Kilin Ferenc, Kilin György 20-20 koronát, Baga Samu, Lónai Jakab Márton, Zágonyi Szabó Mihály, Szilágyi István és Pál György 10-10 koronát aranyban. Diszoklevelet ad az egyesület a következőknek: özv. Stark Lajosné, Czákó János, Kilin Miklós, Kis József, Kovács József, stb. A díjak kiosztása után *Irsay* József elnök mondott jelkesítő beszédet, melyben buzdította a gazdákat és a bíráló-bizottságnak köszönetét fejezte ki munkájáért, a földművelésügyi miniszternek pedig az anyagi támogatásért.

— **A kolozsvári patkoló tanfolyam megnyitása.** A kolozsvári patkoló kovács tanfolyam megnyitása november 11-én az ipari szakiskolában megtörtént. A hallgatók a kolozsvári mesterek és segédek kivételével 10 vidéki segédből gyűlt egybe. A gyakorlati oktatás minden vasárnap délelőtt 9-12 óráig, az elméleti oktatás pedig vasárnap délután 2-4-ig az ipari szakiskola V. számú tantermében, a gyakorlati oktatás pedig Szilágyi József kovács mester műhelyében. A tanfolyamra történő felvételi jelentkezések még a szakiskola V. számú tantermében elfogadtatnak.

— **Új mintagazdaság Torda-Aranyos megyében.** A m. kir. földművelésügyi miniszter Tordaaranyos vármegye *Marosludas* községének határában *Bódi* Antal birtokának népies mintagazdasággá alakítását engedélyezte s annak közvetlen felügyeletével *Barta* László kincstári telepkezelő marosludasi lakost bízta meg.

— **Komlóhírek.** Legújabb saazi komló tudósítások szerint az utóbbi napokban a piacon levő jelentéktelen készletek következtében megcsappant a komló iránti érdeklődés és vételkedv s így az áraknál meglehetősen és észlelhető, mely fajok és minőség szerint 10-20 koronát tesz ki. A nürnbergi piacon nyugodt csendes az üzlet irányzata, a zöldszínű fajok teljes árban szívesen vásároltatnak, míg a sárgás vagy hibás színű termés alacsony áron is nehezen értékesíthető. Saazi árak no-

vember 11-éről 50 kg.-ként következők: Saazi I. 110-116 kor., saazi II. 96-100 kor., saazi III. 80-84 k., saazvidéki I. 105-114 korona, saazvidéki II. 88-92 kor., saazvidéki III. oszt. 70-76 kor. Nürnbergi árak nov. 7-ről 50 kg.-ként: Piaci árú 20-48, hegyvidéki 50-58, holledai 40-80, spalti 85, württembergi 40-70, badeni 40-75, elzászi 40-76 márka, saazi elvámolva 95-115, auschai elbámolva, 85-95, steyer és magyar 35-85, galíciai és orosz 55-80 kor.

— **Szeszfőzői tanfolyam szeszgyárvezetők részére.** A kassai m. kir. gazdasági tanintézetben tíz hétre terjedő szeszfőzői tanfolyam rendeztetik. A tanfolyam 1906. évi február hó 1-én veszi kezdetét és április hó 15-ig tart. A tanfolyam célja mezőgazdasági szeszgyárak részére szeszgyárvezetőket gyakorlatilag és elméletileg kiképezni. E tanfolyamra felvételnek azok, kik 18. életévüket betöltötték, a magyar nyelvben járatosak, írni, olvasni és számolni tudnak, és ezt felvételi vizsgával igazolják. Valamint felvételi vizsgával igazolják azt is, hogy a szeszgyártás gyakorlatában kellő jártassággal bírnak. Részt vehetnek továbbá a tanfolyamon a m. kir. gazdasági akadémia, a m. kir. gazdasági tanintézetek végzett hallgatói és a m. kir. földmives iskolák végzett tanulói. A tanfolyamra legfeljebb 25 (húszöt) jelentkező vehető fel; előnyben részesülnek azok, akik gépkezelői szakvizsgát is tettek. A tanfolyam hallgatói a szeszgyárban előforduló összes munkákat végezni kötelesek, kötelesek továbbá a szeszgyártás elméletéből és a szeszadó törvényekről tartott előadásokat szorgalmasan látogatni, a szeszgyártás ellenőrzéséhez szükséges vizsgálati módszerek elsajátítása végett a laboratoriumi munkálatokban részt venni. A tanfolyam befejezésével a résztvevők gyakorlati és elméleti vizsgát tesznek, amelynek eredményéről bizonyítványt nyernek. Tandíj 44 (negyvennégy) korona, laboratoriumi díj 10 (tíz) kor. A jelentkezők élelmezésükről és lakásukról saját maguk tartoznak gondoskodni. Előjegyzéseket 1905. évi január hó 20-ig elfogad a kassai m. kir. gazdasági tanintézet igazgatósága, ahol egyúttal bővebb felvilágosítást is lehet nyerni.

— **Szeszfőzői tanfolyam gazdatisztek és szeszgyártulajdonosok részére.** A kassai m. kir. gazdasági tanintézetben 1906. évi január hó 5-től 20-ig szeszfőzői tanfolyam tartatik gazdatisztek és szeszgyártulajdonosok részére. Ezen tanfolyam célja megismertetni a szeszgyártás elméletét és a szeszgyártás terén felmerült újabb vívmányokat, az ellenőrző vizsgálatok végrehajtását és a moslék értékesítését. A tanfolyamon részt vehet minden gazdatiszt és szeszgyártulajdonos, a ki legkésőbb f. évi december hó 25-ig a kassai m. kir. gazdasági tanintézet igazgatóságánál ebbeli szándékát levélben bejelenti. A tanfolyam csakis az esetben fog megtartatni, ha legalább is tíz (10) résztvevő jelentkezik. A jelentkezők a tanfolyam megtartása, vagy meg nem tartásáról a jelentkezési határidő leteltével azonnal kiértesítettek. Tandíj 40 (negyven) korona, laboratoriumi díj 10 (tíz) korona. Bővebb felvilágosítással szolgál a kassai m. kir. gazdasági tanintézet igazgatósága.

— **Kötelező állatbiztosítás.** A földmive-

lésügyi miniszterium kidolgoztatta a törvényjavaslat-tervezetet az állategészségügyről. Ez a tervezet különösen az állat kivitel érdekeinek biztosítását tartja szem előtt. Ezzei jár a marhalevel ügyének szabályozása is. Kapcsolatban ezzel az új rendezéssel rendezni fogják az állatbiztosítás ügyét is, még pedig valószínűleg a kötelező állatbiztosítás alapján.

— **A kertészek és földmivesek nyugdíja.** A gazdasági munkássegítő pénztártól szóló törvény egyik rendelkezése szerint a törvény azt a kedvezményt nyújtja életbeléptetésének első öt esztendejében, hogy nemcsak harmincöt, de ötven éves korig lehet beiratkozni, nyugdíjra való igényvel, a pénztárba. Ez az öt esztendő ez év december hónap 31-én letelek s a jövő évtől fogva már csak harmincöt évet meg nem haladókat vesznek föl.

— **Gyermekápolás** egészséges és beteg napokban, cimen igen jeles könyv jelent meg immár 4-ik kiadásban; *Kneipp Sebestyén* plebános könyve után magyarul Huszár Károly sz. fehérvári kanonoktól. A könyv 227 lapon felöleli az összes előforduló bajokat s azok okszerű természetes gyógykezelését. Jó tanácsot ad a szülőknek gyermekeik egészséges nevelésére, miért is nélkülözhetetlen tanácsadó minden családban, Ára kötve 1 K. 20 fill, mely összeg beküldése ellenében bérmentve küldi meg a kiadó, *Klökner Péter* kir. udvari könyvkereskedő *Székesfehérvár*.

— **Török A. és Társa.** Nagyon könnyű kitalálni, hogy a különböző osztálysorsjegy-főelárúsítók közül miért tűnik ki önkénytelenül a Török-cég. Kiváló nagy szerencséje és előzékeny üzleti érintkezése folytán, melyet minden egyes vevőjével szemben tanusít, mindinkább e bankhához tereli a nagy közönséget. Ennek következtében e cég hazánkban a legnagyobb osztálysorsjegy üzlettelajdonos s így a legtöbb sorsjegyet hozza forgalomba. Ezen cég szigorúan őrzött tekintélye fenntartása érdekében minden elkövet, hogy vevőit minden irányban kielégítse. Egyedül a most véget ért 16. osztálysorsjátékban Török bankház körülbelül 1 millió 800.000 korona nyeresémet fizetett ki vevőinek és a sok hályanyilatkozat is igazolja ezen bankház rendkívüli nagy szerencsését, azonban e cég szigorú titoktartásból nem közli a nyerők neveit. Ellenben már ismételtelen közzétett és tényeken alapuló nyeresémmutatásával megismertette a közönséget ama ezrekre rugó nagyobb és igen nagy nyeresémekkel, melyeket nála nyertek. Mindezek alapján szívesen megzragadjuk az alkalmat, hogy Török A. és Társa bankházát, melynek Budapecsten Teréz-körút 46 szám algt van a főüzlete, főkjai pedig Váci-körút 4., Muzeum-körút 11. és Erzsébet-körút 54. alatt, mindenkinek legjobban ajánljuk. Az I. osztály huzása már csütörtökön és pénteken, f. évi november hó 23. és 24-én lesz. A sorsjegyek árai $\frac{1}{1} = 12$ korona, $\frac{1}{2} = 6$ korona, $\frac{1}{4} = 3$ korona, $\frac{1}{8} = 1$ korona 50 fillér. Aki tehát az osztálysorsjátékban részt akar venni, forduljon bizalommal Török A. és Társa bankházához Budapecsten.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felölős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Segédszerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

A czimre tessék vigyázni! 1479

Hantz Sándor könyvkötő

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 9. szám.

E szakmához tartozó munkákat versenyt felülmúló izléssel tartósan és olcsó árért készítetek. Fizetések fél vagy egész évi elszámolásra történhetnek.

Lóheremagot vásárol a legmagasabb napi árban

HALDEK

magnagykereskedése és heremagkiviteli üzlete, József főherceg Ö cs. és kir. Fensége udvari szállítója

BUDAPESTEN, VII. KERÜLET, KÁROLY-KÖRÚT.

x Csak egyszer kísérelje meg s igyék a világhírű „Soerabaja“-kávékeverékünk-ből (1 kg. 3 K. 80 f) soha jobbat nem ivott. Kapható kizárólag a **Flumel Kávébehozatali Társaság** fióktelepénél Kolozsvár, **Mátyás király-tér 12.** Óránként friss pörkölés. Valódi orosz és angol teák, rumok. 1436

— **Megvételre vagy haszonbérbevételre** keresek 500—1000 holdig való jó birtokot vasut-hoz közel. ajánlatokat kérem a kiadóhivatalhoz intézni. 1605

Értesítés.

Van szerencsém a n. é közönség tudomására hozni, hogy a kedvező feltételű kölcsönnyújtása és előzékeny eljárása révén kitűnő hírnevű

„Nagyszebeni földhitelintézet“

részéről

Kolozs és több szomszédos megye területére

ingatlan jelzálog kölcsönök

„Kizárólagos ügynökségével“

bizattam meg.

Ebbeli működésemben legkedvesebb kötelességem, hogy a bizalomteljesen hozzám forduló feleknek a lehetőség gyors és költséget kímélő eljárás-sal szolgálatára legyek.

Bárminemű felvilágosítással, útbaigazítással készségesen díjmentesen szolgálók.

Különös előnye eljárásomnak, hogy minden kölcsönvevő bármily elhanyagolt birtok- és teher viszonyai véglegesen rendeztetnek.

Egyidejűleg óva intem a n. é közönséget akár helybeli — akár budapesti — vagy vidéki pénzközvetítő csábító hirdetéseknek vagy „szaladó ügynököknek“, — amelyek ilyenmű jelzálogkölcsönt pénzüzetetek közvetlen megbizását nem igazolják — fel nem űlni, mert ezek eljárása teljesen megbizhatlan, időt vesztő és minden esetben akár eredményes- akár nem terhesen költséges.

Teljes tisztelettel 1243

Erdélyi erdő-faanyag és bányaugynökség.
Gombos Benő Kolozsvár, malom-u. 16. sz.

Trodalmi Megjelent jelentés! **KUNOSSY, SZILÁGYI és TÁRSA** Könyv-, mű- és zeneműnagyrereskedésében

az 1905. évre szóló Hasznos Könyvnapár,

mely irodalmi részében rendkívül érdekes közleményeket ad Bródy, Dömötör, Mikszáth, Radó és Szomaházy tollából és felölti a klasszikus és modern magyar irodalom összes nagyszabású alkotásait, valamint az egész magyar irodalom termékeit bibliographiai csoportosításban. A könyvnapárban előforduló műveket

csekély havi részletfizetésre szállítjuk.

Ezen terjedelmes és a könyvszükséglet megválasztásánál nélkülözhetetlen nagybecsű díjjalanul és bérmentve segédkönyvet mindenkinek küldjük. Ezenkívül kívánatra szívesen küldjük a német irodalmat felölelő gazdag tartalmú könyvjegyzékünket és zeneműjegyzékünket. **Csügünk**, mely az irodalom és művészet érdekeit kívánja első sorban szolgálni, mindenkinek, még a legszerényebb jövedelemmel rendelkezőknek is lehetővé teszi, hogy könyvszükségletét előnyös fizetési módokat, csekély részletek mellett beszerezhesse.

Tessék kérsni az 1905. évi Hasznos Könyvnapárt díjjalanul és bérmentve!

Vidéki, helyi és utazó képviselők, kik e szakmában már megfelelő szép eredménnyel működtek, a legelőnyösebb feltételek mellett nyernek alkalmazást.

Kunossy, Szilágyi és Társa
• Könyv-, mű- és zenemű- •
nagyrereskedés és kiadóvállalat
Budapest, Ujvilág-utca 16.

Ötvös-borok.

Minden mennyiség és minőségben egyedül kaphatók

Ötvös Dánielné

bornagykereskedő pinczejéből

Telefon 511. Kolozsvár. Telefon 511.

Vezérképviselője: A Müncheneri Pschor és a Pilseneri I., Részvény Kőbányai Polgári és Temesvári gyártelep söröződének.

Udvari Szállítója:

Ő Felsége a magyar királynak és osztrák császárnak.

Ő Felsége a német császárnak és porosz királynak. 1498

A SMITH-PREMIER-IRÓGÉP

a világ legjobb gépe. — Grand Prix 1900. Paris.

300,000 darab Smith-Premier már használatban.

Vezérképviselő Erdély, Szatmár- és Máramaros megyék részére:

Strasser Izidor

Kolozsvár, Wesselényi Miklós-utca 22.

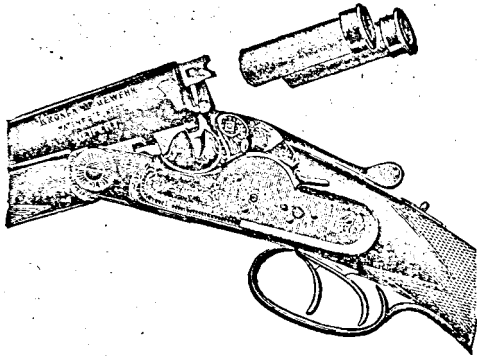
Központ:

Budapest, Andrásy-út 4.

Irógépmunkákat és sokszorosításokat a legjutányosabb árban elvállalok.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Korona-fegyver Fükert saját szabadalmazott závarzatával.

Szabadalmazva Magyarország-Ausztriában, Nemetországban, Belgiumban, Franciaországban és Angliában.

A Fükert saját szabadalmazott závarzatával ellátott korona-fegyver a jelenkor legjobb és legkifűnőbb vadászfegyvere.

E tény indokolására szolgáljon a következő rövid leírás:

Mint a fenti ábra mutatja, a korona-fegyver závarzata nem csupán az ismert 3-, 4- és 5-szörös retesz, illetve harántcsapszeg-závarzathoz áll, hanem a csövek az eddigi szabad oldalakon is — melyek a tüzelésnél, különösen gyérfüstű lőpor alkalmazása mellett, nagy

gyznyomásnak vannak kitéve — be vannak foglalva s mintegy beágyazva fékűznek a csókamrát szilárdan körül fogó oldalpofákban.

A csövön alkalmazott toldalékok a pofák megfelelő réseibe kapaszkodnak és így megakadályozzák azok lecsuszását a baskúlról. E két külön závarzat szilárdsága oly nagy, hogy az eddig használt závarzatokat messze felülmúlja s ezért zárótehetségük oly kiváló, hogy jobb és előnyösebb már nem is képzelhető.

A korona-fegyvernél a töltés és tüzeles a lehető legkényelmesebb és leggyorsabb, mert a závarzat egyszerű nyitása által mindkét ütőszeg magától megfeszül és egyben biztosítatik s a kilőtt töltények hüvelyének kivetése is önműködőleg történik.

A korona-fegyver závarzatán kívül két kis kakas van, miről nemcsak könnyen felismerhető, hogy a két cső közül melyik van kiürülve, de tetszés szerint meg is feszíthető, vagy feszíteníthető az ütőszeg. — A koronafegyver löszabatossága egészen kiváló, elsőrendű. — A korona-fegyver szállítatik ugyis, mint egy-, két- és háromcsövű puska. Részletes árjegyzéket ezekről, valamint minden más vadászfegyverről és felszerelésről kívánatra bérmentve küld:

G. Fükert, Weipert, Erzgebirge, Csehország.

Kittüntetve ő cs. és ap. kir. felsége, Ausztria császára és Magyarország királya valamint a szász és szerb király ő felségeik által. — 36 érem. 1591

1465.

Eredeti OSERS és BAUER motorok

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.
Motorgyár és vasöntöde: Bécs.

Benzin- és petroléum-motorok és locomobillók, szlő-gáz-motortelepek 2—3 fill. üzemköltséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrangú gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés)
a saint-louis-i világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

Iroda és gyár: Budapest, VI., Lomb-utca 11.

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!
Tehénészetek, tejgazdasági telepek, tejszövetkezetek berendezése!
Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Több mint 600 első díj!!!
Évi gyártás kb. 80,000 Alfa separator.

Arjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással
készséggel szolgálunk. 1018.

Fischer és Társa

faiskolák

Nagyenyed (Alsófehérmegye).

40 katasztralis holdon fekvő faiskoláink Erdélyben a legnagyobbak és leggazdagabbak.
Készlet: 80.000 gyümölcsfa különböző alakokban és a legjobb és legfinomabb fajokban.
Gyümölcsvadoncokban készlet 1 millió.
Gledicsia legjobb kerítés növényben készletünk 1 millió.

Akácfa, erdősitésre alkalmas 1 $\frac{1}{2}$ millió. Disz cserjék, sétatér, magános fák. 1552

Árjegyzék ingyen.

Faiskoláink megtekintésére az érdeklődőket tisztelettel meghívjuk.

A legjobb minőségű juta- és len-

Zsák

vizhatlan kazal-, gép- és szekér-

PONYVA

bármily méretben a legolcsóbb gyári árban kapható 1451

FISCHER J.

ponyva- és zsákruházában BUDAPEST, V., Nádor-u. 31—33.
KÖLCSÖN-PONYVÁK
vasuti kocsik és asztalgok takarására, mérsékelt kölcsöndíj mellett.
Egyszer használt zsákok liszt, korpa, tengeri, faszén töltésére állandóan olcsó árak mellett kaphatók.

Eladó házhelyek!

Kolozsvár legszebb jövőjű, nagyon fejlődő városrészében, — az új színház közelében — az Erdélyi Gazdasági Egylet telkén, az Attila-utczában, még néhány jó fekvésű házhely eladó!

Csatornázás, Vizvezeték, Villanyvilágítás!

Bővebb értesítés: naponta d. e. 11—1-ig és d. u. 4—6-ig az E. G. E. titkári irodájában Kolozsvárt, Petőfi u. 7. sz. I e. balra. 1596

„AGRÁRIA“ magyar gépforgalmi részvény-társaság

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság resiczei mezőgazdasági gépgyáranak vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

Eltörhetetlen tégelyacélekefej.
Páncélaél-kormánylemezek.
Magasított acél-ekefej. 1457
Porvédő kerekek.
Acél gerendely.
Rövidített levélcim: „Agraria“ Budapest, V., Váci-ut 2. Sűrgőnycim: „Agraria“ Budapest.

Csak kitémasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.
Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmívelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetük.

Ekegyártás terén legelső-rangú magyar gyártmány, felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

Marha-Mérlegek! Erős vaskorlással 1500 kilogramm horderőre to-
lósúlylyal vagy súlyokkal mérésre berendezve
a legjobb és a legerősebb szerkezettel!

Szekér-Hid-Mérlegek! Kocsik, szekerek és
állatok mérlegelésére! 4000 vagy 3000 kilogramm horderőre 4
méter hosszú, 2 méter széles, tolósúlylyal erős
és szolid kivitelben.

Raktári-Mérlegek! Mindenféle rendszerű,
erős és pontos kivitel-
ben minden mérleg törvényesen hitelesítve 3
évi jótállás és jókarbantartás mellett.

Dénes Manó

gazdasági szekér-hidmérleg és marha mérleg
gyáros

Budapest. 1610

Gyártelep:

VII., Dohány-utca 57.

Iroda és raktár:

VII., Dohány-utca 78.

Egy földműves- iskolát gazdatiszt

állástváltoztatni szándékozik. Gazdaságban
hosszabb ideig működött és ugy az erdélyi,
mint az alföldi és dunántuli gazdaságokban
teljesen otthonos. Érti a könyvvitelt, az
összes növénytermelést, szarvasmarha-, ló-,
sertés- és juhnevelést, állatok hizlalását és
hosszabbgyakorlaton szerzett tapasztalatból
ismeri az állatok gyógykezelésének módjait,
a sertésvész eleni védekezéseket stb. Róm.
katholikus, 32 éves, özvegy, gyermektelen,
kisigényű, fáradtságot nem ismerő, elfogad
nős vagy nőtleni, esetleg perczenes kezelői
állást, melyet újvire, esetleg hamarabb is
elfoglal. Czim a lapkiadó hivatalban. 1632

Gazdasági kereskedelmi és ipar- bank Részvény-Társaság

BUDAPESTEN, MUZEUM-KÖRÚT 19.
Telefon 149. Postatakpztri Cheque számla: 15603.
Cheque számla: a Magy. leszámit. és pénzváltó-banknál

BANKOSZTÁLYA

utján törlesztéses jelzálogkölcsönt
földbirtokokra, továbbá városi bérhá-
zakra legelőnyösebb feltételek
mellett és leggyorsabban bonyolít
le az érték legmagasabb arányáig.
Megkeresésnél beküldendő a te-
lekkönyvi kivonat és kataszteri
birtokiv.

VÁLTÓ.

kölcsönt gazdáknak, birtokosok-
nak, gazdatisztoknak,

KÖLCSÖNT

sorsjegyekre, értékpapi-
rokra és vidéki takaré-
pénztári részvényekre
a legelőnyösebb módon eszközöl.

Árjegyzék, költségvetés és szakszerű felvilágosítás
ingyen.

Gazdasági egyesületeknek, valamint községi szövethetkezeteknek tömeges
megrendelésnél rendkívül kedvezményes árak és feltételek.

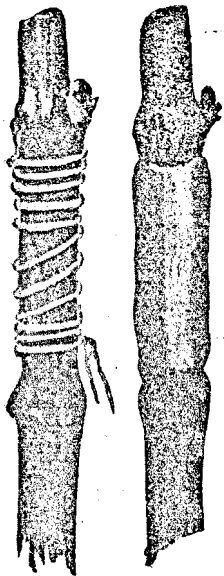
GÉPOSZTÁLYA

utján szállít csakis elsőrendű
gyártmányban legkedvezőbb fize-
tési feltételek mellett:

Gazdasági gépeket,
Gőzcséplő-készleteket,
Tolókerek-rendszerű vetőgépeket,
Egyetemes acél-ekéket,
Gazdasági malomberendezéseket,
Tejgazdasági gépeket,
Fűrészfűrű berendezéseket,
Szecekvágókat,
Répavágókat,
Morzsolókat,
Darálókat stb.

Tejgazdasági, baromfitenyésztés-
gépek és eszközök, fejtelepek, czu-
kor-, szesz- és keményítő-gyárak be-
rendezése. Műtrágya, erőtakarmányok
Derjymalasse, zsák, ponyva stb. stb

Csak elsőosztályu oltványok kerülnek eladásra.

Mielőtt Oltványszükségletét fedezi,
kérjen árjegyzéket
az Erdélyi Első Szőlőoltványtelepről
Medgyes, Nagyküküllőmegye.

Tulajdonosa: 1630

Ambrosi Mihály

földbirtokos, az erd. sz. gazd. egyesület szőlőszet
szakosztály elnöke stb.

Minden küleeményhez egy képes mivelési utasi-
tás a „Vincellér barátja“ mellékeltek.

A legmesszebb menő szavatosság elvállaltatik!

Ganz és Társa

vasöntő és gépgyár részvénytársaság

• LEOBESDORF. • BUDAPEST. • RATIBOR. •

Városi üzlet: BUDAPEST, Ferenczies-tere 2.

Ajánlja:

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, fel-
bontás-, kiörlés- és simára örléshez, önműködő lisztkeverő
gépeit, hámozó-, koptató- és egyéb malomgépeit, mint fel-
vonókat, szitákat, szállítócsigákat, zsákvonókat, deta-
cheurök- és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és
electromos hajtással.

Electromos világítási és erőátviteli telepe-
ket. Mindennemű kéregöntvénynt.

Bánki rendszerű benzín és petroleum mőtoro-
kat és locomobilokat.

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 díjjal és 8 arany-
éremmel kitüntetve. 1485

Gazdák Biztosító Szövetkezet

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Alapítványok	Korm. hozzáj. elemi ágazatban	400.000.— K
	Alapítók	1.278.240.— "
	élet	200.000.— "
Tartalékok		455.436.11 "
Összesen:		2.333.676.11 K.

1901. évi fölösleg 90.349.— K
1902. " " 59.782.36 "
1903. " " 109.331.73 "
1904. " " 72.438.23 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszinté
az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díj
arányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfelesleg-
ből ugy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok
4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határo-
zattal tartalékba helyeztetett. 1903. évben jégkár ellen
biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. 1904. évben
a jégkár ellen biztosítottak 2%-os díjvisszatérítésben
részesülnek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül
vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és
felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013

az igazgatóság.

Url Rezső

sertésbizományos

BUDAPEST,

VIII., Bérkocsis-utca 12.

Sertéseket

sovány és hizott álla-
potban a legmagasabb
napi árakon értékesít.

1534.

Vadász Naptár

az 1906. évre.

Szerkeszti: Remetei Kövály János,

Csikszentsimoni és ernyesi Lakatos Károly, Herényi Got-
hard Sándor és Dán Leó ker. tanácsos közreműködésével.

Rendkívüli hasznos, egyedül álló mű a maga nemé-
ben, a vadászat és annak körébe vágó mindennemű szak-
dologgal kimerítően foglalkozik. A fegyver technika újabb
vivmányait, annak előnyeit és hátrányait behatóan ismerteti.

Minden vadász és erdősz nélkülözhetetlen kézikönyve!

Megjelent: 1450

Budapesten, Ifj. NAGEL OTTÓ kiadásában

Muzeum-körút 2. — Ára diszes vászonkötésben, számos
szöveg közé nyomott képpel 3 korona.

AGRARIA Erőtakarmánygyár Részvény-Társaság Budapest, V. ker., Báthory-utca 5. sz.

Távíratí cím: „ERŐTELEFON“ Ajánlja Agraria védjegyzett, kűtűnő minőségű saját gépüzemével gyártott ERŐTAKARMÁNYÁT. Telefonszám: 33-17.

GYÁRTMÁNYAINK:

„AGRARIA“ A) lőtakarmányozásra, dus malátaesira tartalommal,
„AGRARIA“ B) göbőlyhizlalásra, dus repecpogácsa tartalommal,
„AGRARIA“ C) tehencsözethez, dus tökmagpogácsa tartalommal,

1640

A veszprémi országos gazdasági kiállítás mivléső oklevél.

„AGRARIA“ D) sertés hizlalásra, dus árpadara tartalommal,
„AGRARIA“ E) juhtakarmány, dus cukorrépa tartalommal.
Állandó veszőközűségünk a m. kir. földmivlésügyi és a vallás- és köz-
oktatásügyi miniszterium uradalmai.

Az árú mindig friss minőségben kapható a legújtanosabb napiárban.

Óriási SZERENCSE TÖRÖKNÉL

Felülmulhatatlan az a szerencse, mely bankházunknak kedvez. Rövid idő alatt 21 millió koronánál több nyereményt fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek; ezek között a két legnagyobb nyereményt, és pedig:

kétszer a nagy jutalmat, a **600,000** koronás főnyereményt,

a legnagyobb **400,000** koronás főnyereményt,

továbbá 4 a 100.000, 3 a 90.000, 2 a 80.000, 3 a 70.000, 3 a 60.000, több 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000 és ezeken kívül számtalan 10.000, 5.000, 2.000, 1.000, 500 koronás és egyéb nagy nyereményt.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb megkezdődő, a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt s rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő 17. sorsjegyre **110.000** magyar osztálysorsjátékban ismét **55.000** pénznyeremény jut és összesen **14 millió 459.000** korona hatalmas összeget sorsolnak ki.

Rendelje meg a neve mellett álló szerencseszámot!

Sok pénz széppé varázsolja az életet! Talán meglepi a férj a feleséget vagy az asszony az urát a neve mellett álló sorsjegy megvételével egy főnyereménnyel. A véletlen nagy színdarab játszik az életben és könnyen meglehet, hogy az a szerencses véletlen folytán a neve mellett számot eltalálta, melyre egy nagy nyeremény jut.

Adám, Adél	12109	Dezső, Erzsébet	65878	Iván, Jolán	2393	Ottó, Melánia	21451
Adolár, Agnes	3223	Ede, Eszter	4043	Jakab, Józsa	93322	Ódön, Narcisiz	55177
Adolt, Agota	22037	Elek, Etel	41799	János, Judit	35597	Pál, Neszti	2737
Agoston, Amália	60017	Elemér, Flóra	107273	Jenő, Juliska	54895	Péter, Olga	51515
Aladár, Anna	41777	Emil, Franciska	32443	József, Karolin	17339	Pista, Paula	101969
Albert, Anatolia	74366	Endre, Frida	92777	Kálmán, Katiuka	63775	Richard, Pelagio	34553
Alréd, Apollonia	20292	Ernő, Genována	52551	Károly, Katalin	43741	Rebert, Petronela	79787
Akos, Aranka	101001	Ferenc, Gertrud	12113	Kornél, Klára	66344	Rudolf, Piroška	12533
Ambrus, Beria	50901	Frigyes, Gabriella	93989	Kristóf, Klótild	7279	Salamon, Regina	65227
András, Blanka	35266	Fülöp, Gizella	60037	Lajos, Kornélia	109707	Samu, Rózsika	17718
Antal, Boróka	2392	Gábor, Hedvig	20999	László, Krisztina	50919	Sándor, Rozalia	38107
Arnold, Boriska	90372	Gáspár, Heléna	79747	Leó, Kunigunda	96622	Simon, Sári	107397
Arpad, Betti	32417	Gergely, Henriett	51631	Lipót, Laura	21624	Tamás, Sarolta	48564
Arthur, Bella	105317	Géza, Hermína	38997	Lőrinc, Lenke	66022	Tibor, Szereni	74377
Aurél, Brigitta	13223	Gusztáv, Hilda	2736	Manó, Leónia	6270	Tihámér, Theodora	2727
Áttila, Cecília	52333	György, Ibolyka	56487	Márus, Ládía	34484	Tivadár, Teréz	34950
Balázs, Cornelia	74397	Gyula, Iduska	33375	Márton, Lina	95297	Tóbiás, Terus	55477
Bálint, Dóra	24034	Henrik, Ilona	34477	Kátyás, Ludmilla	52977	Vendel, Valeria	20005
Barnabás, Dorottya	9001	Herman, Ilma	92792	Kihály, Lujsa	24292	Viktor, Veronika	101011
Béla, Cecília	38277	Hugó, Ilka	40495	Klós, Magdolna	65146	Vilmos, Viktória	50908
Benedek, Eufemia	108855	Ignác, Irén	12115	Miksa, Halvin	12306	Vince, Vilma	12413
Bernát, Emma	51377	Illés, Irma	45273	Mór, Margit	12306	Zoltán, Zsófia	65565
Dániel, Ernesztin	101911	Imre, Izabella	109333	Nándor, Mária	109689	Zsigmond, Zsuzsanna	5463
Dávid, Éva	16864	István, Janka	27174	Orbán, Mártha	36784		
Dénes, Evelin	92157	Izidor, Johanna	53077	Oszkár, Matild	67197		

Legnagyobb nyeremény esetleg 1.000,000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000, 1 a 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a 80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000, 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000, 8 a 15.000, 36 a 10.000 és még sok egyéb nyeremény.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt — .75 vagy kor. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3.—

1/2 " " " 3.— " " 6.—; 1/1 " " " 6.— " " 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk azonnal, de legkésőbb

folyó évi november hó 23-ig

bizalommal hozzánk beküldeni, miután fenti szerencseszámok gyorsan elfogynak. és az I. osztály. huzása már november 23-án és 24-én okvetlen meglesz.

TÖRÖK A. és T. SA

Sürgőnycim: Törökék Budapest. **BANKHÁZA BUDAPEST.** Sürgőnycim: Törökék Budapest

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete. 1627

Főáruháza osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körut 46/a. I. fiók: Váci-körut 4/a.

II. fiók: Múzeum-körut II/a. III. fiók: Erzsébet-körut 54/a.

Magyar Jelzálog-Hitelbank

Képviselősege

Kolozsvárt, Jókai-utca 2-ik szám alatt
(gr. Rhédey-ház, I. em.)

— Az intézet alaptőkéje 40 millió korona. —
ZÁLOGLEVÉLKÖLCSÖNÖKET

nyujt földbirtokra és nagyobb városokban fekvő házakra, — a mennyiben a pénzviszonyok változtatást nem követelnek — 4%-os záloglevelekben a következő feltételek mellett:

15 évi törlesztésre	9.20%
20 évi törlesztésre	7.60 "
25 évi törlesztésre	6.70 "
30 évi törlesztésre	6.10 "
35 évi törlesztésre	5.65 "
40 évi törlesztésre	5.35 "
42 1/2 évi törlesztésre	5.25 "
45 évi törlesztésre	5.10 "
50 évi törlesztésre	4.90 "
65 évi törlesztésre	4.60 "

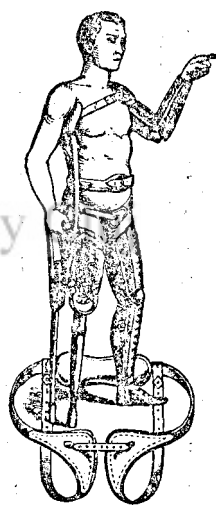
Kölcsönök 4 1/2%-os záloglevelekben is kaphatók ezekhez viszonyított magasabb annuitás és kedvezőbb leszámítás mellett.

A fennebbi részletekben úgy a kamatok és kezelési, mint a tőketörlesztési hányad is befoglaltatik.

A jelzálogul felajánlott erdélyrési ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve

az „Erdélyi Gazdasági Egylet“

bizalmi férfiai adnak véleményét.

Specialista sérvkötőkben!

KELETI-féle legújabb cs. és kir. szab. sérvkötő pneumatikus gummi-pelottával, a legtekélyesebb a maga nemében!

Árak: Egyoldalú . . . 12 korona.
Kétoldalú . . . 24 korond.
Testgyógyászati gyáramban teljes jótállás és legjutányosabb árák mellett készülnek továbbá:

műlábak és műkezek, amputáltak részére.

Műfüzők és egyenestartók ferdénnyűtek részére.

Járó- és támgépek comb-, térd- és bokaizületgyulladásnál stb.

Haskötők gyomorban, vándorvese, köldöksérv és lógó has ellen. Görcsér harisnyák.

Legújabb 1905. évi körülbelül 3000 díszes ábrát tartalmazó árjegyzéket titoktartás mellett küld ingyen és bérmentve.

KELETI J. IV., Koronaherceg-u. 17.

1452 (a főtisztelendő Servita-rend zárdapalotájában)

Gyár: Központi városház. Alapítva: 1878

